

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/212432-373579

Op de op 14 december 2023 ontvangen aanvraag van Laurentius, Breda om een ontheffing krachtens artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor renovatie en onderhoudsmaatregelen aan 10 woonblokken in kwadrant 3 en 4 binnen de wijk Wisselaar, postcodegebied 4826 te Breda.

plaats / datum
's-Hertogenbosch,
14 februari 2024

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

Mevr. M de Goijer
Clustermanager

BESLUIT

Onderwerp

Op 14 december 2023 hebben wij van Laurentius een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van renovatie en onderhoudsmaatregelen aan 10 woonblokken in kwadrant 3 en 4 binnen de wijk Wisselaar, postcodegebied 4826 te Breda.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan Laurentius, Loevesteinstraat 20, de gevraagde ontheffing te verlenen, op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepaling(en) als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor het vernielen of beschadigen van rustplaatsen of het wegnemen van nesten van de:
 - **huismus** (*Passer domesticus*);
 - artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor het opzettelijk verstoren van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);

voor de periode van 1 september 2025 tot en met 31 december 2027;

- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. de gevraagde ontheffing af te wijzen, op grond van artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepaling als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor voor het vernielen of beschadigen van rustplaatsen of het wegnemen van nesten van de:
 - **gierzwaluw** (*Apus apus*);

omdat er voor deze soorten geen verbodsbepalingen wordt overtreden;

- IV. aan deze ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften';

- V. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de deze ontheffing:

- Quickscan Wet natuurbescherming (ALG001210) diverse straten te Breda (Econsultancy B.V., 15260.013/D1, datum: 1 februari 2022), hierna: quickscan flora en fauna.
- Rapportage nader onderzoek ecologie (ALG001210) kwadrant 3 diverse straten te Breda (Econsultancy B.V., rapportkenmerk: 15260.015/D1, datum: 4 november 2022), hierna: nader soortenonderzoek kwadrant 3.
- Rapportage nader onderzoek ecologie (ALG001210) kwadrant 4 diverse straten te Breda (Econsultancy B.V., rapportkenmerk: 15260.015/D1, datum: 4 november 2022), hierna: nader soortenonderzoek kwadrant 4.
- Ecologisch activiteitenplan Wisselaar (blauwe woonblokken kwadrant 3 en 4), Breda (Econsultancy B.V., rapportkenmerk: 15260.022, D2, datum: 13 december 2023), hierna: activiteitenplan.
- Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
- Bijlage 2: locatie(s) van de mitigerende maatregelen
- Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: rechtspraak.nl/bestuursrecht.

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	2
Procedurele overwegingen	5
Inhoudelijke overwegingen.....	6
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	6
1.1 <i>Inwerkingtreding Omgevingswet</i>	6
1.2 <i>Overgangsrecht Omgevingswet</i>	6
1.3 <i>Beschermingsregimes</i>	6
1.4 <i>Interim omgevingsverordening Noord-Brabant</i>	7
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep.....	8
2.1 <i>Aangevraagde activiteiten</i>	8
2.2 <i>Onderzoek soorten</i>	8
2.3 <i>Mogelijke effecten op beschermde soorten</i>	8
2.4 <i>Alternatievenafweging</i>	9
2.5 <i>Belang van de aanvraag</i>	9
2.6 <i>Maatregelen</i>	10
2.7 <i>Voorschriften</i>	12
2.8 <i>Gedeeltelijk afwijzen van de aanvraag voor beschermde soorten</i>	14
3. Conclusie.....	14
Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie.....	15
Bijlage 2. Locatie van de beschermde functies	16
Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	17

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 14 december 2023 hebben wij van Laurentius een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/212432.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als dit aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor en ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Inwerkingtreding Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met deze wet voegt de overheid de regels voor de fysieke leefomgeving samen. De Wet natuurbescherming is opgegaan in de Omgevingswet.

Met het ingaan van de Omgevingswet veranderen onder meer de benamingen van wetsinstrumenten. Zo is bijvoorbeeld de benaming voor een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (artikelen 3.3, 3.8 en 3.10) gewijzigd naar een omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, tweede lid, onder g). U kunt meer lezen over soortenbescherming onder de Omgevingswet op de volgende website <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/flora-en-fauna-activiteit/>

1.2 Overgangsrecht Omgevingswet

Voor uw aanvraag is overgangsrecht van toepassing. Dit betekent dat het oude recht van toepassing is voor uw aanvraag tot het besluit onherroepelijk is. De reden hiervoor is dat de aanvraag voor een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is ingediend vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024). Dit overgangsrecht staat beschreven in artikel 2.9, eerste lid, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet.

Wanneer het besluit strekkende tot het verlenen van een ontheffing onherroepelijk is, wordt de ontheffing van rechtswege een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als de activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is. Dit volgt uit artikel 2.6, eerste lid, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet.

1.3 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er 3 beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.6 van de Ow (voorheen artikel 1.11 van de Wnb)). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.4 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in hoofdstuk 4 van het activiteitenplan. De aangevraagde activiteiten gaan over renovatie en onderhoudsmaatregelen aan woningen. De werkzaamheden die daartoe worden uitgevoerd zijn:

- Opnieuw isoleren van daken
- Aanbrengen van zonnepanelen
- Aanbrengen van nieuwe goten en nieuwe polyester windveer bij kopgevels
- Vervangen van kunststof kozijnen
- Vernieuwen van houten voor- en achterdeurkozijnen
- Vernieuwen van draaiende ramen en deuren
- Schilderen van houten kozijnen en onderzijde overstek bij kopgevels
- Vernieuwen van HR++ beglazing
- Vernieuwen van voegwerk

Deze activiteiten vinden plaats aan de woningen van 10 woonblokken in kwadrant 3 en 4 binnen de wijk Wisselaar, postcodegebied 4826 te Breda.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij aanvraag gevoegde rapportages 'Quickscan Wet natuurbescherming (ALG001210)', 'nader onderzoek ecologie (ALG001210) kwadrant 3' van 4 november 2022 en 'nader onderzoek ecologie (ALG001210) kwadrant 4' van 4 november 2022.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden aan de hand van verspreidingsatlassen en actuele gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna. Op 12 januari 2022 heeft een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden op de onderzoekslocatie en de directe omgeving. Uit het vooronderzoek is gebleken dat nader onderzoek naar de aanwezigheid van de huismus, steenuil en gierzwaluw noodzakelijk was. Verder is geadviseerd nader onderzoek uit te laten voeren naar de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en gewone- en grijze grootoorvleermuis.

- Het nader onderzoek naar de steenuil heeft plaatsgevonden in 2022 conform het Kennisdocument Steenuil (BIJ12, 2017).
- Het nader onderzoek naar de huismus heeft plaatsgevonden in 2022 conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2017).
- Het nader onderzoek naar de gierzwaluw heeft plaatsgevonden in 2022 conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017).
- Het nader onderzoek naar vleermuizen heeft plaatsgevonden in 2022 conform het vleermuisprotocol 2021.

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

De aanvrager geeft aan dat er:

- 66 nestlocaties van de huismus
- 55 nestlocaties van de gierzwaluw
- 19 nestlocaties van de huiszwaluw
- 4 nestlocaties van de spreeuw
- 12 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis
- 8 paarterritoria van de gewone dwergvleermuis

aanwezig zijn in het plangebied.

Door de werkzaamheden worden 7 nestlocaties van de huismus, 17 nestlocaties van de gierzwaluw en 1 zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernield of beschadigd, en worden vleermuizen verstoord. Een gedetailleerde beschrijving van deze locaties zijn opgenomen in bijlage 2.

2.4 Alternatievenafweging

Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk die zullen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee voldoende onderbouwd om een ontheffing voor de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis te verlenen.

De werkzaamheden zijn locatiegebonden, aangezien het renovatie- en onderhoudswerkzaamheden aan bestaande woningen betreft. Hierdoor kunnen de werkzaamheden niet op een andere locatie plaatsvinden.

De inrichting van de woonwijk wordt niet veranderd bij de werkzaamheden. Ook het aanwezige groen blijft behouden. Een alternatieve inrichting gedurende en na de werkzaamheden is niet aan de orde.

Door het uitvoeren van onderhoudsmaatregelen kunnen de woningen voldoende worden opgeknapt en energetisch verbeterd, zodat zij voldoen aan de minimale eisen op het gebied van binnenhuisklimaat en energiebesparing. Een alternatief voor de werkzaamheden is om de woningen in hun huidige staat te handhaven, hierbij wordt echter niet voldaan aan de gestelde eisen op het gebied van energiebesparing en binnenhuisklimaat. Een tweede alternatief is enkel het vervangen van dakpannen en beglazing in de bestaande kozijnen, hierbij wordt echter niet het gewenste energielabel behaald.

Vanwege de grote schaal van de renovatiewerkzaamheden en de verspreide kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis, huismus, gierzwaluw, huiszwaluw en spreeuw is het niet haalbaar om buiten de kwetsbare periodes van alle aangetroffen beschermde soorten te werken. De woningen worden buiten de kwetsbare periodes voor vleermuizen ongeschikt gemaakt, tussen 15 april en 15 mei of tussen 15 juli en 15 oktober. De woningen worden vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt voor broedvogels. Vanwege de benodigde periode voor de renovatie is het niet mogelijk om volledig buiten het broedseizoen te werken, wel zal maar een deel van de renovatieperiode binnen het broedseizoen vallen.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag zijn de belangen voldoende onderbouwd om een ontheffing voor de huismus en gewone dwergvleermuis te verlenen.

De ontheffing is gevraagd op grond van de belangen 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb.

De renovatie van de woningen wordt als noodzakelijk gezien in relatie tot de veiligheid en gezondheid van de bewoners. De te renoveren woningen voldoen niet meer aan de tegenwoordige eisen op het gebied van beglazing en binnenklimaat. Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat vocht- en schimmelproblemen vooral voorkomen in woningen gebouwd vóór 1992 (Ginkel et al., 2012, GGD-richtlijn medische milieukunde), hieronder vallen ook de betreffende woningen op de planlocatie. Een gebrekkig binnenklimaat van de woningen kan resulteren in klachten in de vorm van koude, tocht, vocht en schimmel, met de bijbehorende veiligheids- en gezondheidsrisico's.

De aanwezigheid van vocht in een woning heeft samenhang met astma, klachten van luchtwegen, hoesten, piepende ademhaling, benauwdheid en infecties aan de luchtwegen bij kinderen. Wanneer de woningen in het onderzoeksgebied gerenoveerd worden zal de isolatiewaarde beter worden en zullen de risico's op gezondheidsklachten van bewoners samenhangend met vochtproblematiek verminderen.

2.6 Maatregelen

In het activiteitenplan (hoofdstuk 6) is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

Realiseren van tijdelijke verblijfplaatsen

- Voor de huismus worden 7 tijdelijke tweedelige nestkasten opgehangen van het type HMT2 van Unitura of vergelijkbaar. De kasten worden minimaal 3 maanden voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden opgehangen aan woningen binnen 200 meter van het plangebied. De kasten worden op minimaal 3 meter hoogte gehangen, niet in de volle zon en met omliggend groen. Exacte ophanglocaties worden in een logboek met foto's verwerkt en later opgestuurd naar de provincie Noord-Brabant.
- Voor de gierzwaluw worden minstens 36 inmetselstenen van het type GZP2 van Unitura of vergelijkbaar geplaatst. De kasten worden voorafgaand aan het broedseizoen van de gierzwaluw én voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden opgehangen (uiterlijk 15 april) binnen 200 meter van het plangebied. Er worden geen tijdelijke verblijfplaatsen aangeboden buiten de planlocatie voor de 5 nestlocaties die zich in de blauwe woonblokken van kwadrant 3 bevinden. De werkzaamheden aan deze woonblokken worden voorafgaand aan de start van het broedseizoen van de gierzwaluw afgerond, waardoor de permanente verblijfplaatsen voor deze 5 nestlocaties dan al zijn ingebouwd. Exacte ophanglocaties moeten nog worden afgestemd met de initiatiefnemer, deze worden in een logboek met foto's verwerkt en later opgestuurd naar de provincie Noord-Brabant.
- Voor de gewone dwergvleermuis worden 4 tijdelijke vleermuiskasten opgehangen van het type VMT1 van Unitura of vergelijkbaar. De kasten worden minimaal 3 maanden (in het actieve seizoen) voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden opgehangen binnen 200 meter van de huidige verblijfplaats. Exacte ophanglocaties moeten nog worden afgestemd met de initiatiefnemer, deze worden in een logboek met foto's verwerkt en later opgestuurd naar de provincie Noord-Brabant.

Ongeschikt maken verblijfplaatsen voorafgaand aan de werkzaamheden

- Het ongeschikt maken van de bebouwing voor beschermde soorten gebeurt conform een vooraf opgesteld ecologisch werkprotocol en onder begeleiding van een ter zake kundige ecooloog. In het werkprotocol worden specifieke maatregelen beschreven hoe zorgvuldig de bebouwing ongeschikt gemaakt kan worden. In dit protocol wordt daarnaast aangegeven hoe zorgvuldig gewerkt dient te worden tijdens de werkzaamheden. Een deskundig ecooloog brengt het ecologisch werkprotocol onder de aandacht bij de uitvoerende partijen aangaande het ongeschikt maken en de renovatiewerkzaamheden.
- Het ongeschikt maken van de bebouwing voor beschermde soorten wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare broedperiode van de huismus, gierzwaluw, en buiten de kwetsbare kraamperiode en winterrust van vleermuizen.
- Het ongeschikt maken van de bebouwing voor de huismus wordt uitgevoerd door de onderste rij pannen zorgvuldig op te tillen om te kijken of er huismussen onder verblijven. Als dit niet het geval is, worden de dakpannen teruggelegd en wordt de ruimte tussen pan en gevel afgesloten met weringborstels (of vergelijkbaar materiaal) zodat huismussen de woningen niet kunnen gebruiken.

- Het ongeschikt maken van de bebouwing voor de gierzwaluw zal plaatsvinden nadat deze ongeschikt is gemaakt voor vleermuizen. Indien na een controleronde is vastgesteld dat er geen vleermuizen meer de woonblokken in- en uitvliegen, kan vervolgens het ongeschikt maken van de bebouwing voor de gierzwaluw worden uitgevoerd. Dit gebeurt door het afsluiten van ruimtes onder de dakgoten/dakoverstekken door middel van spouwborstels, rugvulling of vergelijkbaar materiaal en door het afsluiten van ruimtes onder kantpannen aan de kopse kanten van woningen door het plaatsen van een strakgespannen zeil of plank. Hiermee worden invliegopeningen onherkenbaar gemaakt voor de gierzwaluw.
- Het ongeschikt maken van de bebouwing voor vleermuizen wordt uitgevoerd door ruimtes boven raamkozijnen, onder betimmering en onder kantpannen, en alle andere mogelijke vleermuisgeschikte openingen door middel van exclusion flaps.

Controlerondes

- Minimaal 3 dagen na afloop van het ongeschikt maken van de bebouwing wordt een controleronde uitgevoerd om vast te stellen dat te renoveren bebouwing natuurvrij is. Voor de huismus wordt in de ochtend een ronde gelopen om te bepalen of de bebouwing nog wordt gebruikt, met name bij bekende nestlocaties. Voor vleermuizen wordt tijdens het in- of uitvliegmoment met behulp van batdetectors gecontroleerd of er bij de bekende verblijfplaatsen en de directe omgeving hiervan in- of uitvliegende vleermuizen aanwezig zijn. Indien noodzakelijk worden door de ecologisch begeleider, op basis van deze controleronde, aanvullende maatregelen voorgesteld.

Realiseren permanente verblijfplaatsen in nieuwbouw

- Voor de huismus worden, ter vervanging van de huidige 7 huismusnesten, 14 inbouwvoorzieningen gerealiseerd in de te renoveren woningen. Deze worden onder de dakgoten en bij de kopgevels, vergelijkbaar met de huidige locaties. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de inmetstelsteen van het type HMP2 van Unitura of vergelijkbaar. De exacte locaties van de inbouwkasten zullen voldoen aan de eisen zoals gesteld in het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023). De exacte locaties worden met foto's in het logboek vermeld en later aan de provincie Noord-Brabant worden verstrekt.
- Voor de gierzwaluw worden, ter vervanging van de huidige 17 gierzwaluwnesten, in totaal 51 inbouwvoorzieningen gerealiseerd in de te renoveren woningen. Deze worden geplaatst onder de dakgoten en bij kopgevels, vergelijkbaar met de huidige locaties. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de inmetstelsteen van het type GZP2 van Unitura. De permanente voorzieningen worden zoveel als mogelijk binnen 50 centimeter van de oorspronkelijke invliegopeningen gerealiseerd. De exacte locaties van de inbouwkasten zullen voldoen aan de eisen zoals gesteld in het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2023). De exacte locaties worden met foto's in het logboek vermeld en later aan de provincie Noord-Brabant worden verstrekt.
- Voor de gewone dwergvleermuis worden, ter vervanging van de huidige zomerverblijfplaats, 4 permanente verblijfplaatsen ingebouwd in de te renoveren woningen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de inbouwkast van het type VMPPM1 van Unitura of vergelijkbaar. In iedere geschikte gevel worden geschakelde enkellaagse vleermuis kasten ingemetseld, met 3 kasten naast elkaar en 2 rijen hoog. Zo worden de gewenste minimale afmetingen van 80 cm hoog en 50 cm breed behaald. De inbouwkasten voldoen aan de volgende eisen:

- Zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke locatie, maximaal binnen een straal van 200 meter gerealiseerd;
 - Op minimaal 3 meter hoogte geplaatst;
 - Op een locatie met een vrije aanvliegeroute en vliegruimte geplaatst;
 - Vrij van kunstlicht, verstoring en buiten het bereik van predatoren geplaatst;
 - Met verschillende microklimaten en oriëntaties aangeboden;
 - Met een vergelijkbare spreiding als de oorspronkelijke verblijfplaatsen opgehangen.
- De exacte locaties van de inbouwkasten moeten nog worden afgestemd met de initiatiefnemer. Het inbouwen van de kasten zal onder ecologische begeleiding van een ter zake kundige plaatsvinden. De exacte locaties worden met foto's in het logboek vermeld en later aan de provincie Noord-Brabant verstrekt.

Tijdelijke alternatieve verblijf- en nestplaatsen verwijderen

- Voor de huismus geldt dat tijdelijke alternatieve nestkasten verwijderd worden buiten het broedseizoen van de huismus, nadat de permanente alternatieve verblijfplaatsen minimaal 3 maanden onverstoord aanwezig zijn geweest. Voorafgaand aan het verwijderen wordt door een ter zake kundige ecooloog bepaald of de nestkasten nog in gebruik zijn. Wanneer deze niet in gebruik zijn kunnen ze worden verwijderd. Wanneer ze wel in gebruik zijn, worden ze ongeschikt gemaakt buiten het broedseizoen van de huismus, waarna ze minimaal 5 dagen na een controle waarbij geen huismussen of spreuwen zijn aangetroffen verwijderd kunnen worden.
- Voor de gierzwaluw geldt dat alternatieve nestkasten niet verwijderd worden.
- Voor de gewone dwergvleermuis geldt dat tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen verwijderd worden in de actieve periode, nadat de permanente alternatieve verblijfplaatsen minimaal 3 maanden in de actieve periode onverstoord aanwezig zijn geweest. Voorafgaand aan het verwijderen wordt door een ter zake kundige ecooloog met behulp van een zaklamp gekeken of de vleermuiskasten in gebruik zijn. Wanneer deze in gebruik zijn, worden deze ongeschikt gemaakt in de actieve periode van vleermuizen, waarna ze na 3 dagen opnieuw gecontroleerd worden. Wanneer de kasten niet in gebruik zijn, kunnen deze worden verwijderd.

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis:

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, maar uiterlijk 2 weken voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Dit besluit kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.

4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 6).
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ (hierna: ecooloog) op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken, uitvoeren van de controleronde en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden gegeven.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 weken voor de start van de werkzaamheden. Mail het ecologisch werkprotocol naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.
10. Zodra alle handelingen en activiteiten zijn uitgevoerd die betrekking hebben op de beschermde soorten opgenomen in de ontheffing, dient de afronding van de werkzaamheden bij ons te worden gemeld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gerealiseerde permanente voorzieningen, het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen en de inrichting van het plangebied. Dit dient u te doen door het logboek naar ons op te sturen via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een correcte toepassing en naleving van de ontheffing door de ontheffinghouder en gemachtigde(n).

Specifieke voorschriften

11. Op het moment van ongeschikt maken van verblijfplaatsen van de huismus en de controleronde dienen de weersomstandigheden te voldoen aan de eisen die het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023) stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek naar de aan- of afwezigheid van de huismus.

Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vogels de verblijfplaatsen hebben verlaten op het moment van ongeschikt maken, en dat afwezigheid van de vogels tijdens de controleronde niet onjuist wordt vastgesteld.

^[1] Wat wij hieronder verstaan staat op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige>

12. Op het moment van ongeschikt maken van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de controlerende moeten de weersomstandigheden overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen.

Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de vleermuizen daadwerkelijk zullen uitvliegen na het ongeschikt maken en dat afwezigheid van de gewone dwergvleermuis tijdens de controlerende niet onjuist wordt vastgesteld.

13. Het logboek met locaties en foto's van de voorzieningen dient naar ODBN verstuurd te worden via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer, in plaats van verstuurd te worden naar provincie Noord-Brabant.

Door het nemen van maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis niet in het geding, door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

2.8 Gedeeltelijk afwijzen van de aanvraag voor beschermde soorten

De ontheffing is ook gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen als genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb, voor de gierzwaluw.

Voor de gierzwaluw is een overtreding van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb niet aan de orde, omdat de ecologische functionaliteit van de gehele bestaande leefgebieden en de daartoe behorende verblijfplaatsen te allen tijde geborgd is, doordat:

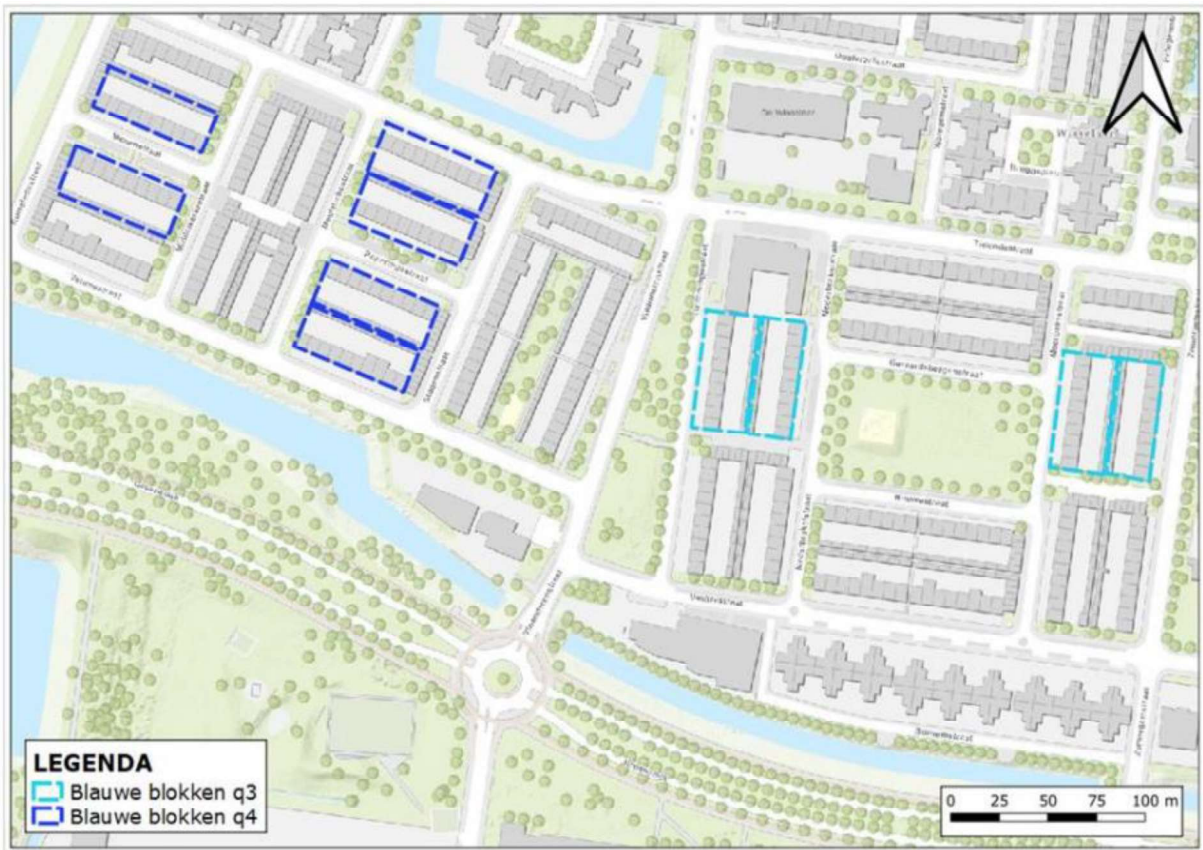
- (1) er voorafgaand aan de activiteit ruim voldoende bewezen effectieve alternatieve verblijfplaatsen binnen het bestaande leefgebied wordt gerealiseerd,
- (2) deze verblijven functioneel en geschikt zijn voor dezelfde functies als die zullen verdwijnen binnen hetzelfde leefgebied,
- (3) de ecologische functie te allen tijde van gelijke kwaliteit zal blijven,
- (4) er maatregelen worden genomen die voorkomen dat de oude en te verwijderen verblijven nog gebruikt kunnen worden, voordat de soorten hier (weer) gebruik van maken,

3. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE

Figuur 1. Locatie renovatie en onderhoudsmaatregelen aan 10 woonblokken in kwadrant 3 en 4 in de wijk Wisselaar, postcodegebied 4826 te Breda. De activiteiten vinden plaats binnen het omliggende gebied.

BIJLAGE 2. LOCATIE VAN DE BESCHERMDE FUNCTIES

Soort	Functie	Aantal functies	Adres	Zijde woning	Locatie
Huismus	Nestlocatie	1	Moerbekestraat 34	Kopgevel	Gat bij daklijst naast dakgoot
Huismus	Nestlocatie	1	Moerbekestraat 34	Kopgevel	Losse kantpan
Huismus	Nestlocatie	1	Moerbekestraat 52	Kopgevel	Gat bij daklijst naast dakgoot
Huismus	Nestlocatie	1	Nederbrakelstraat 51	Kopgevel	Gat bij kantpan naast dakgoot
Huismus	Nestlocatie	1	Poperingestraat 8	-	Onder loodslab schoorsteen
Huismus	Nestlocatie	1	Poperingestraat 18	-	Onder dakpan direct boven schoorsteen
Huismus	Nestlocatie	1	Zomergemstraat 53	Kopgevel	Gat bij daklijst naast dakgoot
Gierzwaluw					
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Grimmingestraat 34	Kopgevel	Gat bij kantpan naast dakgoot
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Grimmingestraat 52	Kopgevel	Gat in muur onder dakoverstek
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Menenstraat 1	Voorgevel	Linker bovenhoek
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Moeskroenstraat 21	Kopgevel	Gat in muur onder dakoverstek
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Moeskroenstraat 39	Kopgevel	Gat in muur onder dakoverstek
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Moeskroenstraat 39	Kopgevel	Onder dakrand nok
Gierzwaluw	Nestlocatie	2	Nederbrakelstraat 33	Kopgevel	Gat bij kantpan naast dakgoot
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Poperingestraat 1	Kopgevel	Gat in muur onder dakoverstek
Gierzwaluw	Nestlocatie	2	Poperingestraat 19	Kopgevel	Gat in muur onder dakoverstek
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Poperingestraat 20	Kopgevel	Gat onder dakrand nok
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Poperingestraat 20	Kopgevel	Gat in muur dakgoot/rand
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Veurnestraat 20	Kopgevel	Gat in muur dakgoot/rand
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Veurnestraat 38	Kopgevel	Gat in muur dakgoot/rand (linkerhoek)
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Veurnestraat 38	Kopgevel	Gat in muur dakgoot/rand (rechterhoek)
Gierzwaluw	Nestlocatie	1	Zomergemstraat 53	Kopgevel	Gat bij kantpan naast dakgoot
Gewone dwergvleermuis					
Gewone dwergvleermuis	Zomerverblijfplaats	1	Poperingestraat 9	Voorgevel	Dakrand

Figuur 2. Locaties van de aanwezige beschermde functies in het plangebied.

BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten		
<u>Gegevens</u>		
Aanvraagnummer	Z/212432	
Naam initiatief	Renovatie blauwe woonblokken de Wisselaar te Breda	
Ontheffingsperiode	voor de periode 1 september 2025 tot en met 31 december 2027	
Ontheffinghouder	
Naam aanvrager	
Adres	
PC-Woonplaats	
<u>Gegevens werkzaamheden:</u>		
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden	
Telefoonnummer (vast)	
Telefoonnummer (mobiel)	
Ecoloog betrokken bij uitvoering (incl. telnr.)	
Locatie(s) werkzaamheden	
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen	
Datum start werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	
	
	
	
	
	
<i>Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord</i>		
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Laurentius, Grimmingestraat 34, 4826 CP Breda, Nederland, Z/212432

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 14 februari 2024 een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben **verleend** (kenmerk: Z/212432-373579) aan Laurentius, Loevesteinstraat 20, 4834 ED, Breda voor de renovatie en onderhoudsmaatregelen aan 10 woonblokken in kwadrant 3 en 4 binnen de wijk Wisselaar, postcodegebied 4826 te Breda. De ontheffing is geldig voor de periode van 1 september 2025 tot en met 31 december 2027.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 16 februari 2024 tot en met 28 maart 2024 6 weken **ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website <https://zoek.officielebekendmakingen.nl> onder 'officiële bekendmakingen'.

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: rechtspraak.nl/bestuursrecht.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/212432 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, februari 2024